

Sjømaktseminar 27-29. august 2014

Norsk sjømakt 200 år
- status og utvikling

Sea Power Conference 27-29. August 2014

The Norwegian Navy 200 years
- status and way ahead

- Ulvik, Hardanger -

Stifter 1835

Sjømaktseminarets organisasjon

Seminarutvalget:

Jan Reksten	Faglig ansvarlig
Torolf Rein	Faglig rådgiver
Jacob Børresen	Faglig rådgiver
Bård Eriksen	Faglig rådgiver
Jan Ole Finseth	Faglig rådgiver
Sigbjørn Pedersen	Koordinator utstilling
Carl Erik thor Straten	Rådgiver utstillingen
Bjørn Krohn	Administrativt ansvar
Telefon: 928 46 202 eller gs@sms1835.no	

Seminarmedarbeidere:

Eva Rosenberg	Sjef sekretariat
Kirsten Johnsen	Sekretariat
Magne Åhjem	Fotograf – som alltid

Redaksjonelt ansvar programheftet:

Bjørn Krohn

Layout: www.zign.no

Sjømaktseminarets lege

Kontreadmiral Jan Sommerfelt-Pettersen
Telefon: 900 28 999

Audiovisuelle hjelpemidler:

Løytnant Simen Frømyr

Welcome to The Navy League Preconference on vital Projects for the Royal Norwegian Navy

The Navy League, Sjømilitære Samfund, has invited you to enlighten us with regard to planned capabilities and those under design or engineering.

The Navy League is continuously working according to our motto: "To the benefit and progress of the

Navy". In this year's Preconference we have selected some key projects as a framework of topics vital to maintaining a relevant and deployable Naval Capability.

Norway has been operating submarines for more than a century. The submarine is a flexible capability in the whole spectrum of naval operations, and it is of vital importance in a modern Norwegian navy.

Today's Ula-class submarines, with ongoing and planned upgrades, are expected to have a lifetime to beyond 2020. The project "*Submarine capability beyond 2020*" is currently studying and evaluating alternatives in order to facilitate a decision on either a service life extension of the Ula-class or an acquisition of new submarines.

Today we invite you to discuss the context in which the submarine

capability will operate, and how a submarine capability should be utilised by the nation.

New Coast Guard Vessels are highly relevant for our navy. The ships are working continuously the year around under harsh conditions.

For the first time our navy now has contracted a tailored Logistic Support Vessel. A new challenge, - to the benefit of the navy.

This Preconference will not have been possible without the participation and contribution of industry. As President of the Navy League I will express my sincere appreciation of Industry's dedication to our motto: "To the benefit and progress of the Navy".

Sigurd Smith
Captain N
President - Sjømilitære Samfund

Present Ulvik 27th August

Lieutenant Commander
Øystein Valland,
Commanding Officer KNM Utstein.

The Norwegian Navy 200 years - STATUS AND WAY AHEAD

Preconference Wednesday 27th August "Ship Projects - Statements on Submarines"

Charing the conference: Captain N Arnth B Lien, Head of Nor Submarine services

1300: Opening remarks	President of Sjømilitære Samfund
1310: Norwegian Submarine Capacity - Status and development	Commodore Solveig Krey, Head of Plans and Policy Div, National Joint HQ
1330: Norway in the world of tomorrow	Senior Scientist Ståle Ulriksen, Naval Academy
1355: Global trends - Defence capability development	Professor / Captain Robert C Rubel, Dean, Centre of Naval Warfare Studies – Naval War College, US
1430 Future Submarine capability – Political assessment and schedule for way ahead	Audun Halvorsen, Political advisor to The Minister of Defence
1450: Discussion – Panel debate	Panel: Krey, Ulriksen, Rubel, Halvorsen
1540: Concluding remarks Nor Submarine capacity	Commodore Solveig Krey, National Joint HQ
1600: Break – Coffee	Visit to the Exhibition Area
1620: New Coast Guard Vessels - Status and Plans	Commander Odd Magne Nilsen, NDLO, Haakonsværn
1730: Logistic Support Vessel	Presented by Director Lee Sung Jin, DSME / Proj Man Ian Wakeling, BMT Maritime Services
1800: End of Wednesday Conference Program	
2015: Social get together in the Conference area - Speech (In Norwegian) "Glimt fra Marinen 200 år"	Commander (SG) Bjørn Terjesen, Head of Sea Power - and Leadership Dep, Naval Academy
2045: "Hardangerbuffet"	Dress code: Casual fine

Presented by:

Commodore
Solveig Krey

Political advisor,
Audun Halvorsen

Proj Man
Ian Wakeling

Senior Scientist
Ståle Ulriksen

Commander Odd
Magne Nilsen

Commander (SG)
Bjørn Terjesen

Professor / Captain
Robert C Rubel

Director
Lee Sung Jin

On Scene. Unseen. Worldwide.

www.thyssenkrupp-marinesystems.com

ThyssenKrupp Marine Systems

ThyssenKrupp

Since more than 90 per cent of global trade is carried by sea, securing operations in the maritime environment poses greater challenges than ever. With Saab as your partner you will have access to a large number of systems enabling higher security and more efficient operations. What is more, you will be able to draw upon our vast experience of systems integration.

Saab serves the global market with world-leading products, services and solutions ranging from military defence to civil security. Saab has operations and employees on all continents and constantly develops, adopts and improves new technology to meet customers' changing needs. Saab has about 12 500 employees whereof 100 in Norway.

Annual sales are around SEK 24 billion and research and development corresponds to about 20 percent of annual sales.

SAAB

Saab Technologies Norway AS

Adr.: Isebakkeveien 49, 1788 Berg i Østfold

Tel.: +47 957 09 000

Velkommen til Sjømaktseminaret 2014

Det tilligger presidenten i Sjømilitære Samfunds aller største privilegier å få anledning til å ønske dere hjertelig velkommen til vårt Sjømaktseminar 2014. Årets seminar har tittelen Norsk Sjømakt 200 år – Status og utvikling. Jeg har store forventninger også til dette arrangementet - i et jubileums-år, men med vesentlig fokus på fremtiden.

Det kan det ikke herske tvil om at disse arrangementene virker kultur-bærende for Sjøforsvaret. Mange av våre deltakere er viktige på store deler av verdikjeden som lager Sjømakt. Kanskje Sjøforsvarets viktigste innsatsfaktor, våre kompetente medarbeidere og partnere, blir satt i fokus og får anledning til diskutere og teste opp-fatninger med og mot meningsfeller og kolleger. Som president i Sjømilitære Samfund ønsker jeg å kunne videreføre denne tradisjon med å arrangere seminar der deler av vår intellektuelle kapital får spille den mest sentrale rollen.

Jeg retter en stor takk til deltakende industri under seminaret. Uten deres aktive deltakelse på arrangementer som dette, vil seminaret være en dimensjon fattigere. Teknologi påvirker doktriner og doktriner skaper nye behov for teknologi. I dette samspillet er industrien særdeles viktig med å bidra til at vi i Sjøforsvaret kan utvikle oss som kvalifiserte aktør med å opprettholde et relevant og trovendig Sjøforsvar.

En spesiell takk til faglig ansvarlig for seminaret, Viseadmiral Jan Reksten og kolleger, for utrettelig innsats for Sjømaktseminarene. Uten et solid faglig innhold vil seminarene visne hen.

Det aller viktigste for seminarets suksess ligger imidlertid i alle oss som deltakere. Benytt disse dagers muligheter for å øke innsikten i viktige problemstillinger og knytte kontakter på tvers av de mer formelle kommunikasjonslinjer. Seminaret gir gode muligheter til refleksjoner og samtaler både i pauser og under arrangementer på kveldstid.

Velkommen til seminar
– For Sjøforsvarets tarv og utvikling.

Sigurd Smith
President
Sjømilitære Samfund

Besøker Ulvik

Kapteinløytnant
Ken Tommy Pettersen,
Sjef KNM Steil

Forsvarssjef Admiral Haakon Bruun-Hanssen er seminarets hedersgjest

Jeg vil benytte anledning med å gratulere Sjømilitære samfund og spesielt arrangementskomiteen med atter en gang å legge til rette for interessante dager, både faglig og sosialt, her i Ulvik.

Sjømaktseminaret er en viktig arena der forsvarsrelaterte utfordringer kan diskuteres, hvor siste oppdateringer på vårt eget Sjøforsvar presenteres og ikke minst er en møteplass for både unge og gamle for utveksling av tanker og ideer, samt kanskje etablere et og annet nytt bekjentskap.

Det er spesielt gledelig å kunne delta her i Sjøforsvarets jubileumsår og i et år hvor Sjøforsvaret igjen har hatt betydelige operative leveranser. Jeg ser spesielt frem til «Nytt fra fronten» og sjefenes egne beretninger om operasjoner, aktiviteter og utvikling innen sine våpen. Det er tross alt deres leveranser som er Forsvarets viktigste bidrag.

I en periode hvor sikkerhetssituasjonen i Europa er i endring er det viktig å debattere i forskjellige fora den innvirkning og de konsekvenser dette kan få for vårt eget Forsvar og for innretning av NATO-alliansen. Sjømaktseminarets bidrag i denne sammenheng verdsettes og jeg oppmuntrer deltagerne til aktiv deltagelse for å skape gode diskusjoner og en god debatt.

Lykke til med Sjømaktseminaret!

Haakon Bruun-Hanssen
Forsvarssjef

Ny sjef for FLO Maritime kapasiteter

Flaggkommandør Bjørge Aase ble fredag 25. mai 2014 utnevnt til ny sjef for FLO Maritime kapasiteter. Aase tiltrådte stillingen 20. august.

Hvorfor valgte du FLO?

– Jeg motiveres av store utfordringer og kompleksitet. Med min logistikk-bakgrunn og breddekompetanse fra ulike stillinger fra flere organisatoriske nivåer i forsvaret, er FLO et naturlig valg. Jeg ser frem til å jobbe sammen med ledere og medarbeidere i FLO Maritime kapasiteter (MARKAP), samt være et aktivt medlem i sjef FLOs ledergruppe.

Hvilke forventninger har du til din nye jobb?

Jeg gleder meg til å ta fatt i utfordringer og til å videreutvikle FLO MARKAP slik at Sjøforsvarets kampkraft øker. Det er spesielt to områder jeg vil være opptatt. For det første skal FLO MARKAP være en kundefokusert og relevant organisasjon. For det andre skal vi levere mer kosteffektiv logistikk.

Når store deler av Sjøforsvarets struktur nå er fornyet, må vi sørge for at vi evner å drifte materiellet optimalt, herunder kunne gjøre nødvendige prioriteringer sammen med Sjøforsvaret. Dette krever at vi har en helhetlig tilnærming og forståelse av materiellets livssyklus, samtidig som vi leverer på rett sted, til riktig tid og med avtalt kvalitet. Vi går krevende tider i møte, vi må derfor sikre at vi har en sterk kultur for konstruktiv håndtering av utfordringene. Skal vi klare det må vi utvikle og bruke virkemidler for å trekke til oss kompetanse, beholde kompetanse og utvikle kompetanse.

FLAGGKOMMANDØR BJØRGE AASE,
SJEF FLO MARKAP

Tine Pedersen
Direktør

Magrete Garnes Øydvin
Markedsansvarlig

Velkommen til vakre Ulvik og Brakanes Hotel

To timers kjøretur fra Bergen finner du oss i Ulvik, Hardanger -på Brakanes Hotel. Vårt konferansesenter har fasiliteter for både små og store møter og kurs. Vi tilbyr i tillegg skreddersydde aktivitetspakker, teambuilding og arrangementer. Sider-tur på Norges eneste Fukt og Siderrute, fjellturer med eller uten kjentmann, lederutvikling mm.

NAMMO is a leading international corporation which develops and manufactures ammunition systems and rocket motors for tactical missiles and space applications. The company has also become a world leader within environmentally friendly demilitarization services.

NAMMO has 2000 employees and a turnover of 3.4 billion NOK approx. The main headquarters and a significant part of the operations are situated in Raufoss, Norway. In addition to the activities in Norway, Nammo has subsidiaries in Sweden, Finland, Germany, Switzerland, USA, Canada and Australia.

NAMMO has developed and produced advanced tactical rocket motors, primarily for the NATO market, since the beginning of the 60-ties. The current product portfolio includes modern boosters for anti-ship missiles, as well as the rocket motors for the next generation air-to-air and ground-based air defense systems. These rocket motors can be equipped with compact Thrust Vector Control (TVC) units, providing the missile a significantly increased operative capacity by enabling enhanced maneuverability.

NAMMO is responsible for the development/manufacturing of the rocket motor for the following missile programs:

- ESSM (Evolved Sea Sparrow Missile) – Raytheon
- AMRAAM (Air-to-Air missile) – Raytheon
- NSM (Booster) – Kongsberg
- EXOCET MM40 Block 3 (Booster with TVC) – MBDA
- IRIS-T (Air-to-Air missile with TVC) – Diehl BGT Defence
- IRIS-T SL (Ground-to-Air missile with TVC) – Diehl BGT Defence
- IDAS (Self-defense and attack missile for submarines) – HDW & Diehl
- Penguin MK2 Mod6 and Mod 7 (Booster & Sustainer) – Kongsberg

Nammo

thalesgroup.com/naval

Serving the Norwegian Navy

Everywhere it matters, we deliver

SECURE COMMUNICATIONS

ANTI SUBMARINE WARFARE

MINE COUNTERMEASURES

SITUATIONAL AWARENESS

To find out more,
scan the QR code

THALES
Together • Safer • Everywhere

- Sjømilitære Samfunds Ulvik seminar 2014 -

TORSDAG 28. AUGUST

Konferansedirigent: Orlogskaptein Cathrine Otteraaen, Sjøforsvarsstaben

0800: Flaggheis	Æresmedlemmer, Visepresidenten og Konferansedirigenter
0820: Formell åpning	Presidenten Sjømilitære Samfund
0830: Sjøforsvaret 200 år - Historisk tilbakeblikk	Flaggkommandør Jacob Børresen
0910: Nytt fra fronten - Rapport fra Nordområdene	Kapteinløytnant Tomas Ruud-Halvorsen, Sj KV Magnus Lagabøter Orlogskaptein Charles A Blålid, Sj KV Svalbard
1000: Pause - Kaffe	Besøk i utstillingen
1020: Kystforsvar eller havgående operasjoner	Flaggkommandør Hans Chr Helseth, Deputy Dir IMS OPS
1100: Nytt fra fronten - Erfaringer fra Adenbukten og Syria operasjonene	Kommandør Petter Kammerhuber, Sj FFV
1130: Lunsj	

Konferansedirigent: Orlogskaptein Cato Rasmussen, Sjøkrigsskolen

1230: Sjøforsvaret akkurat nå	Kontreadmiral Lars Saunes, Generalinspektøren for Sjøforsvaret Inkl 15 minutter spørsmålsperiode
1310: Våpenteknisk utvikling – Konsekvenser for maritim krigføring	Adm direktør John-Mikal Størdal, FFI
1340: Nytt fra fronten: MTB-våpenet	Kapteinløytnant Ken Tommy Pettersen, KNM Steil
1400: Cyber Ops – Hva betyr dette for sjøkrigen?	Flaggkommandør Sverre N Engeness, Sj Kystvakten
1430: Pause – Kaffe	Besøk i utstillingen
1500: Paneldebatt – Klarer små nasjoner å henge med i teknologiutviklingen?	I panelet: GIS, Størdal, Engeness, Natvig
1545: Nytt fra fronten – Hvorfor Sjøheimevern?	Kapteinløytnant Jens Chr Mikkelsen
1600: Logistikk ved maritime utenlandsoperasjoner	Kommandørkaptein Svein Mandelid, MARLOG
1630: Nytt fra fronten – Minevåpenet	Kapteinløytnant Bjørn Tore Vågenes, KNM Otra
1645: Slutt torsdagens faglige program	
1800: Kulturinnslag med Shantysanger	Navy Vocalis
2000: Festmiddag Antrekk: Mørk dress	Visevert: Kommandørkaptein Jan Fredrik Andersen-Gott

Foredragsholdere:

Flaggkommandør
Jacob Børresen

Orlogskaptein
Charles A Blålid

Kommandør
Petter Kammerhuber

Kapteinløytnant
Tomas Ruud-Halvorsen

Flaggkommandør
Hans Chr Helseth

Kontreadmiral
Lars Saunes

NORSK SJØMAKT 200 ÅR - STATUS OG UTVIKLING

FREDAG 29. AUGUST

Konferansedirigent: Kommandør Bjørn Kvisgaard, Stabssjef NorTG /
Visepresident Sjømilitære Samfund

0830:	FLOs betydning for operativ evne	Direktør Svein Nielsen, FLO - Vedlikehold
0910:	Forsvarets spesialstyrker, etableringen, visjoner og utfordringer	Kontreadmiral Nils Johan Holte, Sj Forsvarets spesialstyrker
0935:	Pause	Besøk i utstillingen
0950:	Forholdet NATO – Russland etter Ukraina og Libya	Leder Helge Lurås, Senter for internasjonal og strategiske analyse (SISA)
1020:	Mitt syn på de sjømilitære utfordringer	Admiral Haakon Bruun-Hanssen, Forsvarssjef
1040:	Pause - Kaffe	
1100:	Paneldebatt	I panelet: FSJ, Lurås, Nils Holme
1210:	Skjevt blikk på sjømakt	Flaggkommandør Lars Johan Fleisje
1225:	Avslutning	Presidenten Sjømilitære Samfund
1230:	Lunsj	
1330:	Avreise	Bussavgang til Flesland og Haakonvern. Beregnet ankomst Flesland kl 1600

Foredragsholdere:

Adm direktør
John-Mikal Størdal

Kommandørkaptein
Svein Mandelid

Admiral
Haakon Bruun-Hanssen

Kapteinløytnant
Ken Tommy Pettersen

Kapteinløytnant
Bjørn Tore Vågenes

Adm dir emeritus
Nils Holme

Kontreadmiral
Elisabeth Natvig

Direktør
Svein Nielsen

Flaggkommandør
Lars Johan Fleisje

Flaggkommandør
Sverre N Engeness

Kontreadmiral
Nils Johan Holte

Kapteinløytnant
Jens Chr Mikkelsen

Direktør
Helge Lurås

Sjøforsvarets skoler hilser sjømaktseminaret

Foto: Magne Å.

Onsdag 20. august mottok personellet fra Sjøforsvarets skoler (SSK) sine medaljer for deres fremragende bidrag under operasjon RECSYR. SSKs kompetanse innen kjemisk, bakteriologisk, radiologisk og nukleær (CBRN) krigføring har vist seg å være et avgjørende element i planleggingen og gjennomføringen av operasjonen i Syria. Sjøforsvarets sikkerhetssenters (SSS) fagkompetanse og kompetanseberedskap, er således et meget godt og tidsaktuelt eksempel på SSKs relevans, også hva gjelder understøttelse av pågående operasjoner.

Sjøforsvarets skoler bygger morgendagens Sjøforsvar. Norges human-kapital utgjør i følge nylige beregninger fra Finansdepartementet nærmere 81 % av vår nasjonalformue, altså langt mer enn real-, finans- og naturressurskapitalen til sammen (inkludert verdien av oljefondet og våre samlede olje og gass reserver).

Gjennom ledende nasjonal maritim utdanning og opplæring ved rekruttskolen (KNM Harald Haarfagre), Befallsskolen for Sjøforsvaret, Sjøkrigsskolen og Sjøforsvarets senter for maritim krigføring (KNM Tordenskjold), sikres Sjøforsvaret og nasjonen tilgang på tidsriktig, målrettet og unik sjømilitær profesjonskompetanse.

Thomas T Wedervang
Flaggkommandør

NAMMO er et ledende internasjonalt konsern innen utvikling og produksjon av avanserte ammunisjons systemer og rakettmotorer for missiler og romfartsformål. Selskapet er også en verdensledende aktør innen miljøvennlig demilitarisering.

NAMMO har 2000 ansatte og en årsomsetning på 3,4 Milliarder NOK. Hovedkontoret og en betydelig del av den operative virksomheten er på Raufoss, men i tillegg til aktivitetene i Norge er det også datterselskaper i Sverige, Finland, Tyskland, USA, Sveits, Canada og Australia.

NAMMO har utviklet og produsert avanserte rakettmotorer, primært for NATO markedet, siden tidlig på 1960 tallet. Vårt produktspekter inkluderer i dag moderne boostere for sjømålsmissiler samt nyeste generasjon rakettmotorer for luft-til-luft og bakke-til-luft missiler. Rakettmotorene kan også styres med et kompakt Thrust Vector Control (TVC) system som gir missilene betydelig økt operativ kapasitet i form av bedre manøvrerbarhet.

NAMMO er ansvarlig for utvikling/produksjon av rakettmotor i følgende missil programmer:

- ESSM (Evolved Sea Sparrow Missile) – Raytheon
- AMRAAM (Luft-til-luft missil) – Raytheon
- NSM (Booster) – Kongsberg
- EXOCET MM40 Block 3 (Booster med TVC) – MBDA
- IRIS-T (Luft-til-luft missil med TVC) – Diehl BGT Defence
- IRIS-T SL (Bakke-til-luft-missil med TVC) – Diehl BGT Defence
- IDAS (Selvforsvars og angrepsmissil for U-båter) – HDW & Diehl BGT Defence
- Penguin MK2 Mod6 og Mod 7 (Booster & Sustainer) – Kongsberg

Nammo

Kystvakten hilser sjømaktseminaret

Foto: Forsvaret

Som statens viktigste myndighetsutøver til havs, er kystvaktens fartøy i kontinuerlig aktivitet langs kysten og på havet fra Skagerrak i sør til Svalbard i nord. De daglige operasjonene omfatter generelt overvåkning av den maritime aktiviteten, kontroll med overholdelse av regelverk, assistanse til sjøfarende og støtte til etater med ansvar i det maritime domene.

De nasjonale operasjonene er og vil være førsteprioritet for Kystvakten, men i år har vi også vist at vi evner å omstille oss til nye typer operasjoner gjennom KV Andenes sin deltakelse i operasjon RECSYR. På kort varsel ble fartøyet tilpasset utstyrmessig og personellet tilegnet seg ny og nødvendig kompetanse som samlet gjorde dem i stand til å gjennomføre oppdraget på en god måte. Dette har også gitt en utvikling og kompetanseoppbygging i forhold til samvirke med nasjonale og internasjonale marinestyrker. Det at Kystvakten har vist at også vi kan være en reell ressurs i slike sammenhenger vil være en styrke for nasjonen i fremtiden.

Sverre N. Engeness
Flaggkommandør
Sjef Kystvakten

“

Jimmy Carter ble, - etter sine fire år som president, av haukene karakterisert som en svak president fordi han ikke startet noen kriger. For få år siden rykket han ut med advarsel til sittende president:

”Hvis ikke USA legger om sin politikk i Midt-Østen, kan dette bli arnested for en tredje verdenskrig”.

Konserten
torsdag kl 1800

Navy Vocalis

Hvordan avskrekke

Av Professor Janne Haaland Matlary

De som husker den praktfulle sketsjen om den innfulde trønderen som skremte folk, har forstått poenget med avskrekking: Kontrollspørsmålet på vellykket avskrekking er nettopp dette: «Vart du skræmt no?». Bruk av militærmakt er i sin fremste rolle når den brukes avskrekkende, på engelsk mer presist: *'Deterring someone from doing something'*, altså *avverge* noe. Motstanderen skal vite at han møtes med nok militærmakt eller annen makt til å tape i en konfrontasjon.

Avskrekking eller altså bedre, avverging, har ikke stått på den politiske agenda på mange, mange år, selv om dette er NATOs aller viktigste oppgave. Ikke siden 1990 har dette vært aktuelt. Men nå er det igjen det. Saken gjelder hvordan Russland kan stoppes fra å bruke militærmakt aggressivt for å endre grenser og /eller destabilisere andre stater. Hittil har dette skjedd: Russiske styrker besetter Krim og regionen annekteres av Russland etter en slags 'folkeavstemning'. Folkerettens hovednorm om suverenitet og ikke-intervensjon brytes eklatant.

Deretter trues resten av Ukraina av invasjon av Putin, som ber om Dumens mandat til dette. Øst-Ukraina destabiliseres effektivt gjennom russiske agenter og med russisk propaganda. En veritabel ordkrig settes i gang i Russland og medier knebles. Russiske styrkes oppmarsjeres lands Ukrainas østgrense. Forslag om regionalisering av landet fremsettes av Lavrov. Gassprisen økes med 40 % over natten. Det foregår en aggresjon mot Ukraina siden styrkene forblir klar på grensen og destabiliseringen fortsetter. Selv uten invasjon i Øst-Ukraina er det klart at Russland manipulerer, truer og destabiliserer landet, noe som også er et brudd på folkeretten.

**Hva bør Vesten gjøre med dette?
Hva er NATOs rolle?**

Europa må nå innse at det er en

spiller i et geopolitisk spill. Dette er en ny kald krig på den måten at det er en kamp mellom to politiske systemer – det liberale demokrati mot det statskapitalistiske diktatur. Slike finnes også i Kina og i andre stater. I Europa må NATO effektivt kunne avskrekke russisk bruk av militærmakt mot ethvert medlemsland. Da er det *ikke invasjon som er scenariet, men å bli lagt under press* i en interessekonflikt. Om det ikke var klart før, er det klart nå: Russland bruker militærmakt der det gir politiske resultater. Dette kan gjelde i en konflikt i nord som det nå gjelder i Ukraina.

Avskrekking oppnås gjennom å ha operativ militær evne til høyintensitetskrigføring hvor som helst i NATOs område. Her er mye forsømt siden 1990 i NATO, og medlemmene kutter sine budsjetter. Norge er et unntak, men heller ikke vi har god nok kapasitet i krigssituasjoner, noe Forsvarsjefen nylig påpekte. *Avskrekking krever at vestlige regjeringer tør ta risiko ved å legge press på russerne der det anses nødvendig, også militært.* Vi må altså kunne opptre like resolutt som russerne med vår militærmakt dersom hardt må settes mot hardt. Det som står på spill er ikke bare faren for militært press i interessekonflikter, men selve normen om ikke å bruke militærmakt i utenrikspolitikken. Dette var hovednormen i historisk realpolitikk, men ble forbudt i FN-pakten. Det blir svært farlig dersom dette forbudet svekkes.

NATOs rolle er den aller viktigste i spillet med russerne, for militærmakten er den ytterste makten. Det er absolutt helt nødvendig at NATO-grensen er klinkende klar: Hit, men ikke lenger. Dersom Russland vil destabilisere et baltisk land, må NATO være klar med resolutt militær respons på alle slike forsøk. Kun dette vil avskrekke nok. Den samme logikken gjelder i nord. NATO må øve på slik respons, må sikre seg mer kapasitet til dette, må stasjonere større styrker

Foto: UIO

PROFESSOR JANNE HAALAND MATLARY

i Russlands naboland. Kort sagt må NATO vise styrke på grensen fra dag en, og ikke vente på en situasjon skal oppstå. Poenget med avskrekkingen er at man ikke tør forsøke seg.

Derneft må NATO intensivere arbeidet med Partnership for Peace med Ukraina. Dette har eksistert i mange år, og må videreutvikles, det må være 'business as usual'. NATOs politikk skal ikke ta hensyn til russiske ønsker.

Videre er det EU/USA som er den sivile hovedaktøren, og her må det enhetlig aktørstatus til – sprik er svakhet. Det er ikke rom for å analysere det strategiske imperativ her, men jeg vil gjerne påpeke at svakhet er lik 'appeasement' for russerne. Faren ved for tamme sanksjoner ligger i dette. Det koster å straffe russerne; og det er risikabelt. Jeg er redd for at Vesten har mistet evnen til å bruke 'sticks' i sitt diplomati; 'carrots' er mye lettere. Men når vi velger økonomien som vårt våpen, må vi ikke vike tilbake for de tiltak som vil gjøre dette effektivt. Hittil spriker Vesten i alle retninger; de med muligheter til å straffe Russland, viker tilbake – Frankrike, Tyskland og Storbritannia – det koster for mye, bokstavelig talt; mens de som ivrer for tiltak, - fremst av dem Polen,

russisk aggresjon?

ikke har virkemidler. Responsen fra EU tyder på indre uenighet og derved svakhet. Dette oppildner russerne til videre fremstøt og utsetter bare problemet for Vesten.

Konklusjonen er at Vesten viker unna konfrontasjon med Russland enn så lenge. Da blir NATOs 'red line' ved egne grenser desto viktigere, men troverdigheten i avskrekkingen er ikke bare en funksjon av militær evne, men også av politisk vilje. Det store spørsmålet er om slik politisk vilje finnes i Vesten lenger. Mangelen på enhetlig respons hittil lover ikke godt: Franskmennene bygger krigsskip for russerne. Dette gir 1200 arbeidsplasser og mye inntekter; britene vil ikke miste rike russeres investeringer i City, og tyskerne er avhengige av russisk gass. Å tenke og agere strategisk har ikke bare sin pris, men krever politisk vilje til å sette sikkerhetspolitikken over handelsforbindelser. Denne prisen er nok for høy i dagens kommersielt pregede samfunn. Gitt dette, blir russisk bruk av militærmakt lettere fordi reaksjonen fra Vesten forblir stort sett verbal. Og i en slik situasjon er avskrekkingen mindre troverdig.

Da utenriksminister Lavrov var på offisielt besøk i Finland i juni hadde han den freidighet å advare landet mot NATO-medlemskap på en pressekonferanse i Helsinki. Dette begrunnes med en avtale som skal være inngått mellom NATO og Russland, - da Tyskland ble samlet, om at NATO ikke skulle utvide østover. En slik avtale finnes ikke. Det som ble avtalt den gangen var at det ikke skulle stasjoneres NATO-styrker i det tidligere Øst-Tyskland. Men Russland har gjort denne 'avtalen' til en av pilarene i sin utenrikspolitik og viser stadig til den. Roy Allison, en britisk forsker i Oxford, har publisert en meget solid bok om når russerne bruker militærmakt («Russia, the West, and Military Intervention», Oxford U Press, 2013). Han går gjennom russisk militærmaktbruk, inkludert Georgia, og konkluderer med

at «during the post-Cold War era, Russian congruence with major Western states over the coercive use of force has been episodic» (s. 207). Det har vært fundamental konflikt mellom Russland og Vesten om 1) NATOs rolle og uavhengighet, 2) suverene staters rett til å bestemme over seg selv, 3) Sikkerhetsrådets rolle, og 4) retten til å beskytte nasjonale minoriteter med militærmakt. Dette gjelder selve grunnreglene i det internasjonale systemet, påpeker Allison: «Russian tensions with Western powers over the use of force...reflect fundamental differences over who establishes the normative agenda..» (209). Det er kollisjonskurs mellom Russland og Vesten mht. alle disse fire 'kjørereglene': Russland vil erstatte NATO med en 'all-europeisk' sikkerhetsorganisasjon de selv er med i og derved har veto over, 2) Russland aksepterer ikke suvereniteten til land i sitt egenerklærte 'interesseområde' som i alle fall gjelder Kaukasus og de tidligere Sovjet-republikker, men som kan omfatte Baltikum og tidligere satelittstater i Sentral-Europa. 'Interessesfære' er det gamle geopolitiske begrepet i realpolitikken: stormaktene har spesielle rettigheter til å bestemme i land omkring seg. Dette er selvsagt et begrep som ikke har noen gyldighet i moderne internasjonal rettsorden og i FN-pakten. Ukrainas rett til selv å bestemme sin tilknytning til EU og eventuelt NATO er klar nok juridisk, men altså ikke maktpolitisk. Også mht. Sikkerhetsrådets rolle er Russland og Kina på kollisjonskurs med Vesten. Det er kun dette rådet som skal bestemme militærmaktbruk, sier de to land, og har derved veto rett. De benekter at det finnes noen politisk doktriner om humanitær intervensjon, mens Russland likevel og i motsetning til dette har utviklet en slik mht. russiske minoriteter i utland. Disse skal kunne støttes med militærmakt, sier man, noe som gir en carte blanche til å intervenere overalt hvor det finnes noen med russisk språk og

kultur. Vi har denne begrunnelsen for intervensjonene i både Georgia og Ukraina. Det finnes ingen slik rett i internasjonale normer og den russiske argumentasjonen om dette er i direkte konflikt med insistensen på Sikkerhetsrådets absolutte rolle mht. militær maktbruk.

Russlands nye muskulære nasjonalisme og utenrikspolitik er illevarslende for alle vestlige land, men spesielt for land med grense til Russland der man kan tenke seg interessekonflikter. Russland har vist at landet tar i bruk militærmakt der det er opportunt, og da ikke i stor skala modus, men godt under 'art 5 radaren'. Det dreier seg om raske anfall, subversjon og destabilisering, - designet i en strategisk 'pakke' med sivile så vel som militære virkemidler. Det er tydelig at gutta fra KGB-skolen har gjort leksene sine godt. Propaganda inngår som et sentralt element i den politisk-militære kampanje.

Mht Norge er det klart at vi må være forberedt på interessekonflikter med Russland i nord, og at disse kan eskalere til det militære nivå uhyre raskt. Det som måtte skje, vil ha overraskelsesmomentet og raskheten, muligens «shock and awe», eller det motsatte. Det er sannsynlig at alt som måtte brukes av virkemidler vil ligge godt under art 5, og derved måtte håndteres på nasjonal kjøp. Vi gjør lurt i å signalisere at vi er forberedt på de mest ubehagelige scenarier og at vi ikke viker tilbake for å sette hardt mot hardt om det kreves. Avskrekking består nettopp i å at dette vises klart gjennom trening, øvelser, tilstedeværelse og samstemthet mellom politiske og andre virkemidler. Norge trenger 'grand strategy', spesielt i nord.

Presentasjon av Hemmelige gjest

Institusjonen Hemmelige gjest har blitt en tradisjon under festmiddagen ved sjømaktseminarene. Kriteriene som ligger til grunn for å utnevne en Hemmelig gjest, er at vedkommendes handlinger er i tråd med Sjømilitære Samfunds ånd og motto:

"For Sjøforsvarets tarv og utvikling"

I år er den litt langdryge og tidvis springende, muntlige presentasjonen av hemmelig gjest erstattet med en mer offisiell profilering i programheftet: Slik kan Presidentskapet skjære klar av generalsekretærens hang til påtrengende oppriktighet.

Den andre siden ved denne fremgangsmåten er at alle deltagerne under seminaret får god anledning til å resonnerer seg frem til hvem årets Hemmelige gjest er. Presidentens avsløring blir da, - for de skarpeste knivene i kassen, nettopp en bekreftelse på slik resonans.

De fleste år er det flere gode kandidater som konkurrerer om den gjeve tittelen. Allikevel ble det denne gangen kun en kort diskusjon knyttet til en håndfull kandidater.

Hvis man sammenlikner med Nobels fredspris, blir dette valget enklere. Sjømilitære Samfund tar nemlig ikke politiske hensyn; - slik som Nobelkomiteen hevder at den ikke gjør.

Over tid har årets Hemmelige gjest vist seg som en rakrygget person. Har unnlatt å la seg misbruke av maktpersoner i hovedstaden når disse har hatt personlige agendaer som ikke kan underbygges med åpen debatt og reell meningsutveksling.

Det registreres med skrekkblandet fryd hvordan enkelte stortingspolitikere benytter året 2014 til å hylle betydningen av ytringsfrihet gjennom de siste 200 år. Når året er omme, bør stortingspresidenten oppfordres til å oppnevne en hurtigarbeidende komité som i god tid før 300 års markeringen, kan liste opp de eksempler man finner på miljøer som praktiserer nevnte ytringsfrihet i noen grad.

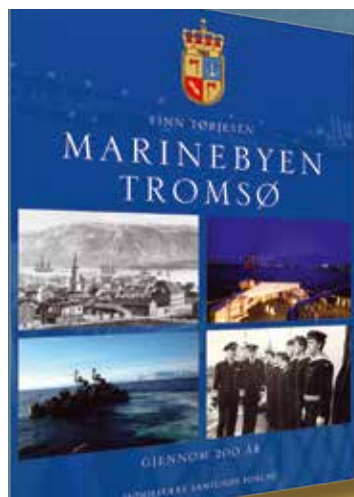
Mer om kriteriet for valg av årets Hemmelige gjest bør ikke anføres her. Det ville kunne medføre at for mange kan sitte igjen med betegnelsen "skarpeste kniven i kassen". Det kunne skape assosiasjoner til uttalelsen 1.januar 1995: "Det er typisk norsk å være god" Mangfoldige analyser av utsagnet har i all hovedsak konkludert med at det henspilte på det gode været under skirennet på Lillehammer tidlig i 1994.

Oppfordringen er, - i alle ledige stunder under seminaret bør du koble hjernen til sanseorganene og slik resonnerer deg frem til Hemmelig gjest sjømaktseminaret 2014.

Hvert år; - etter seminarets avslutning, graves inn på sølvplaten i hotellets resepsjon hvem som var seminarets Hedersgjest og hvem som ble Hemmelig gjest.

Hemmelig gjest

MARINEBYEN TROMSØ gir en god fremstilling av Tromsøs betydning som marineby på 1800- og 1900-tallet. Den begynner med trefningen på «Pølsehavna» under Napoleonskrigen og tar oss gjennom betydningen av Marinens tilstedeværelse ved blant annet fiskerioppsyn, Sjøforsvarsdistrikt, nøytralitetsvakt, krig, marinekommando og basefunksjoner. Boka er rikelig illustrert og meget lesverdig. Den kan trygt anbefales for alle med tilhørighet og interesse for Ishavsbyen.

BOKA ER TRYKKET OPP I ET BEGRENSET ANTALL EKSEMPLARER OG ER TILGJENGELIG PÅ SJØMILITÆRE SAMFUNDS FORLAG VED HENVENDELSE TIL GENERALSEKRETÆR BJØRN KROHN, LYNGSTIEN 4E, 5141 FYLLINGSDALEN. TELEFON 55166115; EPOST SMS1835@BROADPARK.NO. PRIS KR 200,-

FLO VEDLIKEHOLD BERGEN

Møtet med FLO VEDLIKEHOLD BERGEN er et møte med verksteder, fagmiljøer, kompetanse og infrastruktur eksklusivt rettet inn mot Sjøforsvarets behov!

Stikkord som beskriver vår arbeidshverdag vil være: Planlagt og korrektivt vedlikehold, modifikasjoner og reparasjoner, samt faglig bistand og støtte gjennom dialog, deltagelse og samarbeid! Fagspekteret omfatter alt fra avanserte våpen- og styresystemer til tradisjonelle skipstekniske områder på fartøyene. Objektene for innsats er hele tiden Sjøforsvarets fartøyer og utstyr.

Avdelingen Vedlikehold Bergen holder til på to steder i Bergen; OVF-seksjonen på Haakonvern og UVB-seksjonen på Laksevåg. For virksomheten som helhet gjelder det at oppdragene løses der hvor behovet for våre tjenester oppstår; det være seg på land, ved kai eller i rom sjø langs hele Norges kyst eller i utlandet når fartøyene befinner seg der.

Pr. 1. sep. 2014 vil FLO Vedlikehold Bergen ha 23 lærlinger, og vi er en godkjent opplæringsbedrift innen følgende kategorier: Industrimekaniker, finmekaniker, motormekaniker, CNC-maskinering, platearbeider, sveising, overflatebehandling (industraler),

industrirørlegger, dataelektroniker, elektriker, automatisering og kontor- og administrasjon.

Særlig aktuelt for tiden er prosjektene P6344 og P6345 der UVB-seksjonen er i gang med disse store oppgraderingsprosjektene på Sjøforsvarets ULA-klasse undervannsbåter.

OVF-seksjonen har spesialisert seg på vedlikehold av Sjøforsvarets overflatekampfartøyer.

Vi er til stede på Sjømaktseminar nr. 14 i 2014 i Ulvik med representanter fra avdelingen i Bergen. Velkommen til stand 30!

FLO VEDLIKEHOLD HORTEN

Verkstedene i Horten er eksklusivt rettet inn mot Forsvarets behov!

Stikkord som beskriver vår arbeidshverdag i Horten vil være: Kreativ konstruksjon, bistand til nye idéer, modifikasjoner og reparasjoner, samt faglig deltagelse og samarbeid med operativt personell.

Fagspekteret omfatter CNC operatører, mekanikere, sveisere, vedlikeholds personell dykkemateriell, personell for skrog og maskinvedlikehold. Samt ingeniører med erfaring bl.a. innen konstruksjon. Et vidt spekter av kompetanse og erfaring. Verkstedet er et spesialverksted i Forsvaret med kompetanse innen utvikling, produksjon og implementering av materiell for hele forsvaret.

Vi deler stand med FLO Vedlikehold Bergen, møt oss gjerne der.

Sanksjoner mot Russland er sentralt tema i disse dager. Bør disse straffetiltak være lik dem som ble innført overfor USA og Storbritannia som følge av angrepskrigen mot Irak i 2003?

Equipnor ble etablert i 1997 og er en del av NFM Gruppen. I tillegg til egne produkter produsert av NFM, representerer Equipnor en rekke ledende leverandører med en bred portefølje av politi – og forsvarsprodukter. Equipnor er en full-spektrum leverandør, fra hodesystemer til bekledning og ballistisk beskyttelse. Equipnor er Nordens største leverandør av taktisk utstyr for forsvar og politi.

Hos oss finner du:

- En stor og komplett salgsorganisasjon
- En solid økonomisk foretaksplattform
- En logistikkorganisasjon for små og store prosjekter og anbud
- Et stort og unikt kontaktnett i Europa

Vår oppgave er å sørge for at det norske forsvar og politi alltid skal ha tilgang til det beste utstyret som finnes på markedet. Foruten personlig utstyr markedsfører Equipnor produkter og service rettet mot kjøretøy, fly, helikoptre og faste installasjoner. Våre produkter omfatter et vidt spekter fra personlig utrustning, ballistisk beskyttelse, våpen og våpen-tilbehør til utstyr for maritime operasjoner.

Kysteskadren hilser sjømaktseminaret

Siden siste Sjømaktseminar I 2012 har vi i Kysteskadren hatt høy aktivitet med fokus på operative leveranser. Det mener jeg bestemt at vi virkelig har klart å oppnå, og jeg vil spesielt nevne følgende:

- COM SNMG1 høsten 2013 – FKOM Henning Amundsen
- Operasjon RECSYR – des 2013 til juni 2014
- COMSNMG1 våren 2014 – FKOM Nils Andreas Stensønes
- SNMG1s deltakelse på øvelse Cold Response i Nord Norge
- COMSNMCMG1 april-juni 2014, KK Eirik Otterbu
- Deltagelse på Øvelse RIMPAC 2014 utenfor Hawaii

Felles for alle disse operasjoner, i tillegg til en høy øvelsesaktivitet hjemme og i utlandet, er at våre operative kapasiteter har blitt synliggjort på en måte som inngir tillit. Norge har mottatt mange lovord for vel gjennomførte oppdrag. Vi har vist frem vår operative evne og våre nye kapasiteter på en etter min mening særdeles god måte så vel internt i Forsvaret som i media forøvrig. Alt dette gjør at vi blir sett på som en troverdig samarbeidspartner som opprettholder og videreutvikler vår evne til å operere internasjonalt sammen med allierte og andre – det trenger vi, hvem vet når neste oppdrag kommer?

Henning Amundsen
Flaggkommandør
Sjef Kysteskadren (SJKE)

Stiftelsesmiddag 5. desember 2014

Stiftelsesmiddagen fredag 5. desember 2014 gjennomføres i Samfundsbygningen, Karljohansvern, og markerer at det er 179 år siden etableringen av Sjømilitære Samfund i Fredriksvern. I den anledning inviterer Sjømilitære Samfund til kirkeparade i Marinekirken, Karljohansvern, med fremmøte / avmarsj Samfundsbygningen kl 1715. De som ikke ønsker å delta i paraden, møter til vanlig tid i Samfundsbygningen kl 1830.

Antrekk: Messeuniform II / Smoking.
Påmelding: www.sms1835.no eller epost: gs@sms1835.no

Med tradisjonsrik hilsen
Bjørn Krohn, generalsekretær

Marinejegerne hilser sjømaktseminaret

Den nye Driftsenheten i Forsvaret, Forsvarets Spesialstyrker (FS) så dagens lys 1. januar i år. Fra samme tidspunkt ble Marinejegerkommandoen (MJK) overført til denne, etter å ha vært en del av Sjøforsvaret i over 60 år. Marinejegerkommandoen er sammen med Forsvarets Spesialkommando (FSK) de taktiske avdelingene i den nyetablerte driftsenheten. MJK er den komponenten i FS med maritim spesialkompetanse og kapasiteter. Min ambisjon som nytilsatt sjef for MJK er å videreutvikle og styrke MJK som den maritime komponenten innen FS, og da vil et fortsatt tett og godt samarbeidet med Sjøforsvaret være helt avgjørende. De gode resultatene fra MJKs deployeringer sammen med fregattvåpenet til Afrikas horn er et godt eksempel på samarbeid til videre etterfølgelse.

Spesialstyrkene skal bidra til alle Forsvarets oppgaver i fred, krise og krig. For ytterligere å styrke beredskapen i Norge besluttet Regjeringen i april 2013 å sette Marinejegerkommandoen på kontraterrorberedskap til støtte for Politiet fra 1. august samme år.

Jeg har tre prioriteter. Min første prioritet er å videreutvikle avdelingens operative evne, og da selvsagt med vekt på maritime kapabiliteter og kapasitet. Her finnes det en rekke eksempler innenfor de fleste våpen og fartøysklasser. I tillegg vil MJK fortsette å utvikle evnen til samvirke gjennom bruk av egne investeringsmidler – og gjennom involvering i Sjøforsvarets investeringsprosjekter. Selv om MJK nå har fått en ny organisatorisk plassering, håper jeg å kunne fortsette dette utviklingsarbeidet – enten det skjer gjennom investeringsprosjekter, i Sjøforsvarets taktiske råd, eller på trening, øving og operasjoner. Min andre prioritet er personellet. All erfaring tilsier at uten at personellet blir ivaretatt på en førsteklasses måte, vil dette forringe deres operative evne. Også her er båndene til Sjøforsvaret tette – MJK vil også i fremtiden ha flest i mørkeblå uniform med både befals- og offisersutdanning fra Sjøforsvaret. Min tredje prioritet er forsvarlig forvaltning. Dette området har vi dessverre ikke alltid prioritert høyt nok, men her har avdelingen de siste årene gjort en formidabel innsats.

Jeg ser frem til tiden som sjef. Det blir mange utfordringer, men disse skal vi løse gjennom å stå samlet og samarbeide med FS stab, vår søsteravdeling FSK, Sjøforsvaret, samt øvrige aktører i Forsvaret så vel som fra andre etater. Således vil MJK i fremtiden bli et sikkerhetspolitisk instrument i verdensklasse.

Petter Hellesen
Kommandørkaptein
Sjef MJK

Kunstner, illustratør og orlogskaptein

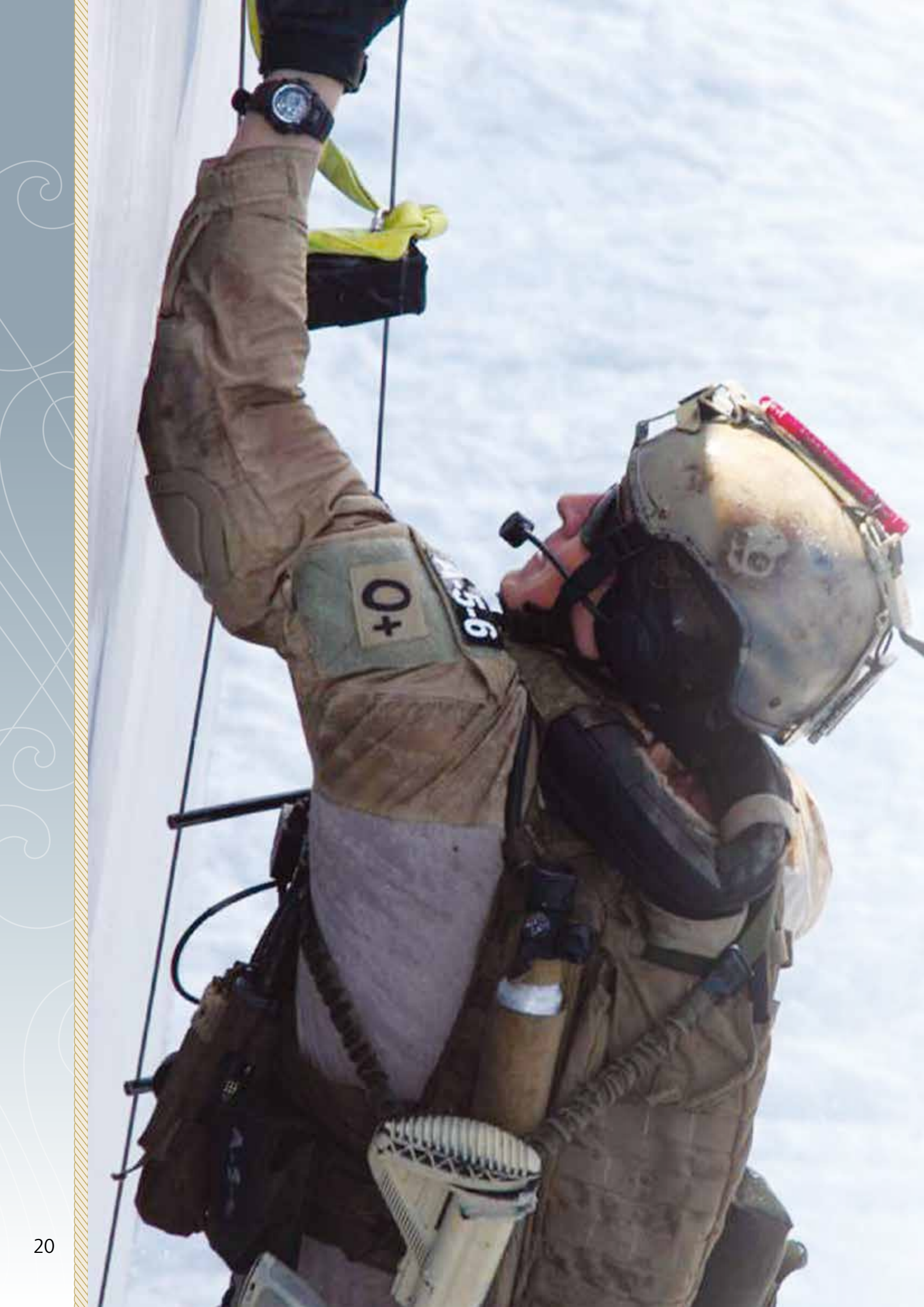
Kristin Arntzen Andersen er kunstner, illustratør og orlogskaptein. Hun er festningsforvalter ved Bergenhus Festning.

Bildene til Kristin er kjøpt inn av flere kunstforeninger og illustrasjonene hennes brukes blant annet av Redningssekskapet til opplæring av sjøvett for barn.

Ønsker du å se bilder hun har laget kan du gå inn på internettsiden www.anemonedesign.no

Tredreier og multikunstner

Som tredreier og multikunstner med tre som materiale, har **Johannes Hjelle** holdt på i mer enn 60 år. Han er dessuten tredje generasjon innenfor denne virksomheten. Som 14-åring ble han, i bestefarens bedrift, opplært som dreier for å produsere enkle detaljer til møbelproduksjon. Han er vel kjent innenfor dette faget på landsbasis og er fremdeles svært aktiv. Erkjentligheter i tre som overrekkes under dette seminaret, er således ikke fra Kina, - men er skikkelig håndarbeid fra Johannes Hjelle, 5200 Os.

“

I den vestlige, demokratiske verden som vi liker å profilere som forbilde, har retorikk og propaganda stadig blitt mer utbredt. Er dette en nødvendighet, eller en politisk uvane?

Politikere bør minnes på at borgere som i hvertfall sporadisk har hjernen koplet til sanseorganene, gjennomskuer dette.

*Navantia congratulates
the Royal Norwegian
Navy with the five
modern frigates*

Navantia is a very consolidated company in the naval world and one of the few companies with a complete capacity in the field of design, development, production, integration and integrated logistic platform support, propulsion and naval combat systems. An integral service that covers from design to the life cycle, offering to the international market the best solutions for the best products.

FFI Forsvarets
forskningsinstitutt

Vi gjør
kunnskap og ideer
til et effektivt forsvar

www.ffi.no

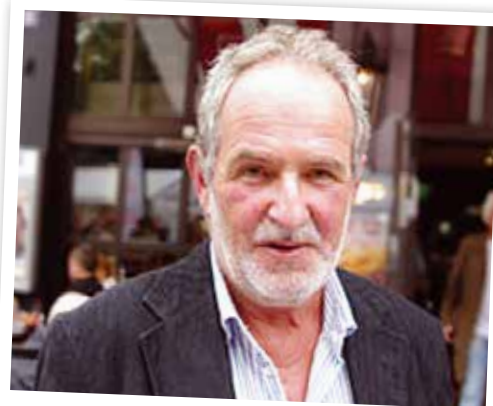

Krigsseileren - Århundrets nordmann i det 20. århundre

Krigsseileren ble i avisen Verdens Gang sommeren 2014 kåret til århundrets nordmann. Sjømilitære Samfund er glad for kåringen!

Krigsseilerne ble grovt sviktet av politikerne etter krigen, men betydelig støttet i sin tid av Viseadmiral Thore Horve. I Kommandørkaptein Ola Bøe Hansens bok: "Sjøkrigens skjebner – deres egne beretninger" (Sjømilitære Samfunds Forlag 2005) finnes mange spennende og gripende gjenfortellinger.

Men det er i Jon Michelets siste bøker at Krigsseilerne virkelig er brakt frem i lyset. Jon Michelet lot seg fascinere av de mange dramatiske skjebner og de nærmest umenneskelige påkjenninger mange, - svært mange, gjennomgikk. Hans bøker har gjort inntrykk i befolkningen, vært med på å forsterke den offentlige skammen og gitt krigens helter vel fortjent oppreisning.

Takk også til Jon Michelet

En mangfoldig herremann.

Født 14. juli 1944. Han har styrmannsskole og har dessuten studert ved Journalistskolen.

Michelet har arbeidet som sjømann, bryggearbeider, journalist, TV-vert, redaktør, forlagsmedarbeider og forfatter. I 2003 ble Michelet av *Innsynsutvalget* tilkjent erstatning for ulovlig overvåkning. Politisk parti: Rødt

De to klasse selskapene DNV(Det Norske Veritas fra Norge) og GL(Germanischer Lloyd fra Tyskland) slo seg sammen i 2012 og dannet DNV GL, som blant meget annet er verdensledende innen teknisk rådgivning og klassifisering av militære fartøyer.

DNV GL er det ledende klasse selskapet for undervanns fartøyer og er det eneste som har militære U-båter i full klasse! Vi har dessuten i full klasse bemannede sivile u-båter som kan dykke ned til 6000 meters dybde, i tillegg til ROV:s og AOV:s.

DNV GL kan bistå sjøforsvaret med alle de forskjellige fasene fra planering til fullt operasjonelt fartøy og videre med årlige tilsyn, rapporteringer, sertifiseringer, ets. under fartøyets levetid.

DNV GL kan i år se tilbake på 150 års erfaring med stolthet.

Extreme performance through advanced ship design has become the trade mark of Umoë Mandal: the ships are engineered to meet unusual and challenging requirements. No other shipyard has more experience with air cushion platforms. Innovative applications of Surface Effect Ship (SES) and hovercraft technologies are providing

new operational capabilities to naval commanders. Umoë Mandal has a staff of highly qualified naval architects, systems engineers and scientists.

As a company Umoë Mandal focuses on three main business areas:

- ✓ Design and construction of advanced composite ships for military and civilian customers. This includes possibilities to develop and design solutions prepared for technology transfer and construction in other shipyards worldwide.
- ✓ Development and lean production of series of highly specialized composite products for military and civil applications. Current production lines include gun cupolas and structural parts for life boats.
- ✓ Services including all levels of maintenance and upgrades for the military and the civilian market. Upgrades include integration of new systems into existing platforms. Current contracts include all levels of maintenance for the Royal Norwegian Navy and upgrading a civil manufacturing plant with titanium piping.

KONGSBERG

200

Kongsberg Gruppen (KONGSBERG) er notert på Oslo Børs og hadde i 2013 driftsinntekter på 16,323 (15,652) milliarder kroner. Selskapet er et multinasjonalt, kunnskapsbasert konsern med 7493 (7259) ansatte i mer enn 25 land. 64% jobber i Norge. Konsernet leverer høyteknologiske systemer til krevende kunder innen olje- og gassproduksjon offshore, handelsflåten, forsvar og romvirksomhet.

KONGSBERG har fire forretningsområder:

KONGSBERG MARITIME er blant markedslederne innen dynamisk posisjonering, automasjon og overvåkningssystemer, prosessautomasjon, satellittnavigasjon og hydroakustikk. Selskapet hadde i 2013 driftsinntekter på 8264 (7485) millioner kroner og har over 4260 (4163) ansatte.

Selskapet leverer høyteknologiske produkter og systemer for:

- Dynamisk posisjonering, for å holde fartøy eller plattform i uendret posisjon under krevende værforhold.
- Automasjons- og overvåkningssystemer, som omfatter systemer for styring/overvåkning av maskin, last og fremdrift.
- Navigasjonssystemer, som omfatter bro-utrustning til handels- og offshore fartøyer.
- Prosessautomasjon, komplette systemer for styring, kontroll og sikkerhet av operasjoner på oljeplattformer og produksjonsskip.
- Subsea/undervannsaktiviteter, hydroakustiske produkter for sjøbunnkartlegging, undervannskommunikasjon og posisjonering. Fiskerivirksomheten (Simrad) leverer undervannssystemer til fiskefartøyer og fiskeriforskning.
- Simulatorer og treningssystemer for de fleste systemproduktene.

KONGSBERG OIL & GAS TECHNOLOGY (KOGT) jobber med kosteffektive løsninger for offshore oljefeltene, for å møte stadig mere utfordrende og komplekse forhold pga operasjoner på større dyp med lavere temperaturer og mindre tilgjengelighet.

Selskapet hadde i 2013 driftsinntekter på 1077 (702) millioner og 709 (506) ansatte.

KOGT leverer helt spesielle software løsninger, tjenester og undervanns utstyr for å støtte operasjonene på oljefeltene under hele life cycle perioden:

Systemer for integrering av undervanns strukturer, beslutnings- og konstruksjonsstøtte.

Integrering av forskjellige tekniske plattformer og systemer levert av forskjellige produsenter, for å sikre tilgjengelighet av data og kompatibilitet.

Integrering av data fra flere plattformer og systemer for å få en holistisk oversikt over den totale operasjonen i et område.

KONGSBERG DEFENCE SYSTEMS er Norges ledende leverandør av forsvars- og romfartsrelaterte systemer. Selskapet hadde i 2013 driftsinntekter på 4554 (4654) millioner kroner og 1761 (1747) ansatte. Selskapet leverer høyteknologiske forsvarssystemer til det norske forsvaret som er den viktigste kunden. Løsninger utviklet i samarbeid med Det norske forsvaret er internasjonalt konkurransedyktige og har i de siste årene oppnådd en betydelig eksportandel.

Selskapet leverer systemer og produkter innenfor områdene:

- Kommando- og våpenkontrollsystemer, ulike typer kommando- og kontrollsystemer til land-, luft og sjøbasert forsvar.
- Overvåkingssystemer for sivile, militære og andre offentlige maritime og landbaserte installasjoner.
- Sjømålsmissiler, utvikler og produserer Penguin sjømålsmissilet og NSM missil for sjø- og landmål, multiplattform operasjon med billedannende IR-søker basert på verdensledende søkertechnologi. JSM utvikles for bruk på fly, bla vil den bli integrert i F-35 og passe inn i flyets våpen rom.
- Kommunikasjonsløsninger, ulike taktiske radio- og kommunikasjonssystemer hovedsakelig utviklet og levert til landbasert forsvar.
- Romfartsvirksomhet, selskapet er Norges største leverandør til den europeiske romfartsorganisasjonen, ESA, av utstyr til bæreraketter og satellitter.
- Simulering og treningssystemer for hær- og sjøsystemer.

KONGSBERG PROTECH SYSTEMS

Selskapet hadde i 2013 driftsinntekter på 2420 (2876) millioner kroner og 644 (724) ansatte.

Selskapet leverer dynamiske systemer, våpenstyringssystemer for personellkjøretøy utviklet for å beskytte personell i armerte militære kjøretøy (Remote Controlled Weapon Station, PROTECTOR og Medium Caliber tårnløsning) og beskyttelse og sikring av fartøyer.

Stiftet 1835